

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ

на д-р Валя Николаева Василева

За участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „главен асистент“, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (банково дело и корпоративни финанси)“, обнародван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г.

София, 2025 г.

ABSTRACTS OF THE SCIENTIFIC PUBLICATIONS

of Valya Vasileva, PhD

For participation in a competition for the academic position of “Chief Assistant Professor” in professional field 3.8. Economics, scientific specialty “Finance, Money Circulation, Credit and Insurance (Banking and Corporate Finance)”, promulgated in the State Gazette, Issue 65 of 08 August 2025

Sofia, 2025

Статии, индексирани в други международни бази данни с научна информация, публикувани в научни списания

1. Василева, В., Качество на банковите кредити в България: състояние и динамика, *Бизнес посоки*, 2018, бр. 1, стр. 24-36, ISSN: 1312-6016 (print), ISSN: 2367-9247 (online)

Резюме

Настоящото изследване е посветено на качеството на кредитите, отпуснати от търговските банки в България, през периода 2007 - март 2017 г. Анализирана е динамиката в качеството на банковите кредити, като са изследвани ключови показатели за състоянието на кредитните портфейли. Изведени са основните фактори, обуславящи изследваната динамика, и са открити главните тенденции в качеството на кредитите. Проучено и оценено е текущото състояние на качеството на кредитния портфейл на банковата система. Вниманието е отделено и на провизиите по банковите кредити. На тази база са очертани основните насоки за подобряването на качеството на кредитните портфейли на банките в страната.

Bank Loans' Quality in Bulgaria: State and Dynamics

Abstract

This study is devoted to the quality of the loans, extended by commercial banks in Bulgaria in the period 2007 - March 2017. The dynamics of the quality of bank loans has been analysed by researching some key indicators of the state of credit portfolios. The major factors have been extrapolated which have an impact on the studied dynamics and the main trends in the quality of loans have been outlined. The current state of the quality of the credit portfolio of the banking system has been researched and evaluated. Attention has been given also to the provisions on bank loans. On this basis, the main guidelines have been outlined for improving banks' credit portfolio quality in this country.

2. Василева, В., Влияние на паричната политика на ЕЦБ върху лихвените проценти по фирмените кредити в България, *Бизнес посоки*, 2020, бр. 2/2019, стр. 42-54, ISSN: 1312-6016 (print), ISSN: 2367-9247 (online)

Резюме

Настоящата статия е посветена на влиянието на паричната политика на Европейската централна банка (ЕЦБ) върху динамиката на лихвените проценти по банковите кредити на нефинансови предприятия в България през периода 2007 - средата на 2019 г. Разглеждат се мерките на паричната политика на ЕЦБ, предприети в отговор на световните кризисни процеси и през периода на икономическо възстановяване. Във връзка с това се отделя внимание на измененията в основните лихвени проценти на ЕЦБ, а също така и на измененията в пазарните индекси ЮРИБОР и СОФИБОР. Открити са основните тенденции в динамиката на лихвените проценти по фирмените кредити, отпуснати от търговските банки в страната. Всичко това позволява да се проследи как промените, настъпили в паричната политика на ЕЦБ през анализирания

период, се пренасят върху лихвените проценти по кредитите на нефинансови предприятия у нас.

Impact of the ECB Monetary Policy on Corporate Loans Interest Rates in Bulgaria

Abstract

This article deals with the impact of the ECB monetary policy on the dynamics of the interest rates on bank loans to non-financial corporations in Bulgaria in the period 2007 - mid 2019. The ECB monetary policy measures are discussed, taken in response to the global crisis processes and in the period of economic recovery. In this regard, attention is given to the changes of key ECB interest rates and the changes of the EURIBOR and SOFIBOR market indices. The main trends are outlined in the dynamics of the interest rates on corporate loans extended by the commercial banks in this country. This allows tracing how changes in the ECB monetary policy during the analyzed period are spilled over to the interest rates on loans to non-financial corporations in this country.

3. Vasileva, V., Dividend policy of selected public companies from the manufacturing sector in Bulgaria. *Finance, Accounting and Business Analysis*, 2024, Vol. 6, Issue 2, pp. 240-251, ISSN: 2603-5324

Abstract

The study aims to analyze the dividend policy of selected public companies from the manufacturing industry in Bulgaria in order to identify the main features and trends of this policy. To achieve the goal of the study, the following were used: descriptive analysis, synthesis and comparative analysis. Data for selected companies traded on the Bulgarian Stock Exchange for the period 2014-2023 were used. The majority of the companies from the manufacturing industry in Bulgaria which are classified in the sector of industrial goods and materials have never paid cash dividends during the analyzed ten-year period. Of these public companies, 40% of companies that paid cash dividends during the period under review (including those that did so only once) did so in every year of the period. Only half of the companies analyzed paid cash dividends regularly throughout the entire period analyzed while maintaining a consistent dividend policy. The majority of the companies surveyed maintained or even increased the size of dividends for the pandemic years 2020 and 2021. The results of the study on the practice and specific features of the dividend policy of companies from the Bulgarian manufacturing industry can be of use to analysts and investors. The study of the dividend policy of companies from a particular sector of the economy adds new analyses to the existing literature in the field of dividend policy.

Дивидентна политика на избрани публични компании от преработващата промишленост в България

Резюме

Целта на изследването е да се извърши анализ на дивидентната политика на избрани публични дружества от преработващата промишленост в България, насочен към открояване на основните особености и тенденции в тази политика. За постигането на

целта на изследването са използвани дескриптивен анализ, синтез, както и сравнителен анализ. Използвани са данни за избрани компании, търгувани на Българска фондова борса, за периода 2014 г. – 2023 г. Преобладаващата част от публичните дружества в преработващата промишленост в България, класифицирани в сектор Индустриални стоки и материали, никога не са изплащали парични дивиденди за анализирания 10-годишен период. Сред тези публични дружества 40% от компаниите, които са изплащали парични дивиденди през разглеждания период (включително тези, направили това само веднъж), са го правили за всяка година от периода. Само половината от анализиранияте компании са изплащали парични дивиденди редовно за целия анализиран период, като същевременно водят последователна дивидентна политика. По-голямата част от изследваните компании запазват или дори увеличават размера на дивидентите за пандемичните 2020 г. и 2021 г. Резултатите от изследването на практиката и спецификите относно дивидентната политика на компании от българската преработваща промишленост могат да бъдат полезни за анализатори и инвеститори. Проучването на дивидентната политика на компании от конкретен сектор на икономиката добавя нови анализи към съществуващата литература в областта на дивидентната политика.

Доклади, публикувани в сборници от научни конференции

1. Василева, В., Отражение на световната финансова криза върху депозитния пазар в България, *Световната финансова криза и поуците за финансовия сектор на България, Сборник с доклади от Международна научна конференция, 23 – 25 септември 2010*, Равда, 2010, стр. 82-89

Резюме

Настоящият доклад е фокусиран върху анализа на състоянието на депозитния пазар в България вследствие влиянието на световната финансова криза. Периодът, който обхваща изследването, е 2007 – 2010 г. Анализирани са факторите, формиращи основните тенденции в динамиката на депозитите на домакинствата и нефинансовите предприятия. На тази основа са формирани и някои перспективи за развитие на местния депозитен пазар.

Impact of the Global Financial Crisis on the Deposit Market in Bulgaria

Abstract

The paper focuses on the analysis of the conditions on the deposit market in Bulgaria as a result of the impact of the global financial crisis. The period the study covers is 2007-2010. Subject of analysis are the factors determining the major trends in the dynamics of the deposits of households and non-financial corporations. Against that background, some prospects are outlined for the development of the local deposit market.

2. Василева, В., Поддържане на стабилността на българската банкова система по пътя към еврото, *Седма международна научна конференция на младите научни работници „Икономиката на България - пътят към еврото“, 18 октомври 2011 г., УНСС*,

Сборник доклади, Издателски комплекс – УНСС, София, 2012, стр. 163-169, ISBN: 978-954-644-372-4

Резюме

Настоящият доклад е фокусиран върху анализа на състоянието на банковата система в България. Периодът, който обхваща изследването, е 2007-2011 г. Анализирани са адекватността на капитала, ликвидността, качеството на кредитния портфейл и доходността на системата. На тази основа са изведени някои предизвикателства пред банковия сектор в страната.

Maintenance of the Bulgarian Banking System Stability on the Road to the Euro

Abstract

This paper focuses on the analysis of the state of the Bulgarian banking system. The period the study covers is 2007-2011. The subjects of the analysis are capital adequacy, liquidity, credit portfolio quality and profitability of the banking system. Against that background, some challenges facing the Bulgarian banking sector have been outlined.

3. Василева, В., Ценова динамика на жилищните кредити в България, *Единадесета международна научна конференция на младите учени на тема „Икономиката на България и Европейския съюз: конкурентоспособност и иновации“*, Сборник с доклади, 15 декември 2015 г., УНСС, София, Издателство на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов“, София, 2015, стр. 159-167, ISBN: 978-954-8590-35-8

Резюме

Основната цел на настоящия доклад е анализиране на ценовата динамика на жилищните кредити, отпускани от търговските банки в България. Анализът обхваща периода от януари 2007 г., когато страната ни се присъединява към Европейския съюз, до август 2015 г. Извеждат се основните фактори, обуславящи тенденциите в движението на лихвените проценти и годишния процент на разходите по кредитите за жилищни нужди. В този контекст се отделя внимание на последните законови изменения, касаещи формирането на лихвите, както и таксите и комисионите и на ефектите от промените.

Price Dynamics of Housing Loans in Bulgaria

Abstract

The main purpose of this report is to analyze the price dynamics of housing loans granted by commercial banks in Bulgaria. The analysis covers the period from January 2007, when the country joined the European Union, until August 2015. The main factors that determine the trends in the movement of the interest rates and the annual percentage rate of charge on loans for house purchases are outlined. In this context, attention is given to the latest amendments to the law, related to interest rate formation, fees and commissions, as well as the effects of these amendments.

4. Василева, В., Ценова динамика при бизнес кредитите в България, *Дванадесета международна научна конференция на младите учени на тема „Икономиката на България и Европейския съюз: наука и бизнес“*, Сборник с доклади, 11 ноември 2016 г., УНСС, София, Издателство на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов“, София, 2016, стр. 153-161, ISBN: 978-954-8590-41-9

Резюме

Основната цел на настоящия доклад е анализиране на ценовата динамика на банковите кредити, отпуснати на нефинансови предприятия в България. Наблюдаваният период е от началото на 2007 г., когато страната ни се присъединява към Европейския съюз, до средата на 2016 г. Извеждат се тенденциите в движението на лихвените проценти по бизнес кредитите, формирани под влиянието на редица фактори.

Cost Dynamics of Business Loans in Bulgaria

Abstract

The main purpose of this paper is analysis of the cost dynamics of bank loans extended to non-financial corporations in Bulgaria. The monitored period is from the beginning of 2007, when the country joined the European Union, until the end of the first semester of 2016. The trends are extrapolated in business loan interest rates fluctuations, which are the result of a number of factors.

Доклади, публикувани в сборници от научни конференции, индексирани в други международни бази данни с научна информация

1. Николова, Н., Василева, В., Тенденции във фирменото кредитиране в България, Членството на България в ЕС: седем години по-късно, *Единадесета юбилейна международна научна конференция, 3 октомври 2014 г.*, УНСС, Издателски комплекс – УНСС, София, 2015, стр. 48-56, ISBN: 978-954-644-753-1

Резюме

Настоящият доклад се фокусира върху анализа на динамиката на кредитите, отпуснати от търговските банки в България на нефинансови предприятия. Периодът, който обхваща изследването, е 2007 – средата на 2014 г. Разглеждат се ключовите фактори, формиращи тенденциите в банковото кредитиране на бизнеса. На тази база се извеждат основните проблеми и перспективи за растежа на кредита за фирмите.

Trends in Corporate Lending in Bulgaria

Abstract

The current report is focusing on the analysis of the dynamics of loans disbursed to non-financial corporations by commercial banks in Bulgaria. The period covered by the study is 2007 – mid-2014. The key factors forming the trends in bank lending to the business are

reviewed. On this basis the main problems and prospects for growth of corporate loans are outlined.

2. Василева, В., Рентабилност в предприятията от избрани сектори на българската икономика, *Деветнадесета международна научна конференция на младите учени „Икономиката на България и Европейския съюз: предизвикателства, конфликти, решения“*, Сборник с доклади, 7-8 ноември 2024 г., УНСС, София, Академично издателство УНСС, София, 2025, стр. 446-455, ISBN: 978-619-232-893-1

Резюме

Целта на доклада е да се анализира рентабилността в два ключови сектора на българската икономика – преработваща промишленост и секторът на търговията, за да се открият основните тенденции. Изследването обхваща периода 2013-2022 г. Анализът се основава на три основни показателя за рентабилност: марж на печалбата, възвръщаемост на активите и възвръщаемост на собствения капитал. Извършено е сравнение на резултатите в двата сектора. При проследяване на динамиката на показателите се разглежда влиянието на техните компоненти върху установените изменения във всеки от разглежданите сектори. Изводите обобщават развитието на рентабилността в двата сектора.

Profitability of Enterprises in Selected Sectors of the Bulgarian Economy

Abstract

The aim of the report is to analyse the profitability in two key sectors of the Bulgarian economy – manufacturing and the trade sector, to highlight the main trends. The study covers the period 2013-2022. The analysis is based on three main profitability indicators: profit margin, return on assets, and return on equity. The results in the two sectors have been compared. Tracing the dynamics of the indicators reveals the influence of their components on the changes found in each of the two sectors. The conclusions summarise the evolution of profitability in the two sectors.